

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Харківського національного університету
мистецтв імені І. П. Котляревського
Протокол № 1 від 24 серпня 2024 р.
Уведено в дію наказом від 30.09 2024 р.
№ 176

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ БАКАЛАВР
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

галузь знань: 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО
спеціальність: 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА:
СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО**

Харків, 2024

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв
імені І. П. Котляревського

Театральний факультет
Кафедра майстерності актора та режисури театру анімації
Кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	02 Культура мистецтво
Спеціальність	025 Сценічне мистецтво
Освітня програма	Акторське мистецтво драматичного театру; Акторське мистецтво театру ляльок
Статус освітнього компонента	обов'язковий

Розробники:

Світлана ДОВЛЕТОВА, старша
викладачка кафедри майстерності
актора та режисури театру анімації.
Наталія ШАПОВАЛОВА, старша
викладачка кафедри майстерності
актора та режисури театру анімації.

Гарант освітньої програми

Юлія Щукіна, доцентка, кандидатка
мистецтвознавства, завідувачка
кафедри театрознавства

ВСТУП

Практична підготовка студентів у закладах вищої освіти України є невід'ємною складовою частиною освітньо-професійної підготовки фахівців.

Наскрізна програма практики складена у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 року № 93 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти № 351 від 20.12.94 року, та на основі робочих навчальних програм обов'язкових дисциплін фахової підготовки для закріплення теоретичних знань і здобуття практичних навичок роботи за фахом.

Практична підготовка забезпечує набуття досвіду діяльності за фахом, практичне опанування компетентностями, що забезпечують розвиток самостійності, ініціативності та креативності здобувачів. Практична підготовка сприяє формуванню професійних інтересів та професійних якостей особистості фахівця. Від ступеня успішності проходження практичної підготовки залежить майбутнє професійне становлення актора, митця.

Наскрізна практична підготовка студентів – обов'язкова складова освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)».

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що визначає зміст проведення практик здобувачів вищої освіти, та основою для складання робочих програм усіх видів практики з урахуванням специфіки виду практики, особливостей баз практики та конкретних умов їх проходження.

Усі види практик складаються у логічну ієрархічну систему, кожна складова якої спрямована на отримання досвіду професійної діяльності, виховання фахових якостей творчої особистості, формування інформаційної бази для реалізації здобувачем першого (бакалаврського) рівня освіти кваліфікаційної роботи.

Наскрізна програма практики розроблена відповідно до освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)» підготовки здобувачів вищої

освіти ступеня бакалавр, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 026 Сценічне мистецтво.

Мета і завдання практики визначаються основними положеннями освітньо-професійної програми підготовки фахівців за рівнем вищої освіти, якому відповідає практика.

Мета практичної підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)» полягає в опануванні комплексом методологічних та практичних напрацювань у вирішенні кейсів професійної діяльності, що пов'язана з:

- практичним застосуванням знань, отриманих під час навчального процесу;
- володінням знаннями з історії мистецтва, теорії та практики сценічного мистецтва;
- здатністю генерувати оригінальні авторські ідеї у творах сценічного мистецтва.
- створенням власних творчих проєктів та заходів різних рівнів.

Основним завданням практики є якісна практична підготовка майбутніх фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, що реалізується через:

- формування у здобувачів навичок самостійного практичного підходу до оцінки мистецтва актора та його ролі в створенні сценічного образу;
- участь здобувачів у творчо-виробничому процесі підготовки вистави в учбовому або професійному театрі;
- ознайомлення з усіма компонентами професії актора на всіх етапах підготовки й випуску вистави;
- застосування та закріплення набутих у процесі навчання фахових знань та умінь, що сприяє формуванню навичок роботи у професійному театральному колективі;
- завершення формування набутих компетентностей, що забезпечують успішність професійної діяльності (комунікативних, дидактичних, аналітичних, творчих тощо);
- осмислення практичного досвіду фахівців установ, де проводиться практика, оволодіння сучасними формами організації професійної діяльності.

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Види та терміни практик здобувачів освітнього ступеня бакалавр освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)».

Основні види практик – навчальна (театрально-ознайомча), навчальна (робота над роллю), виробнича переддипломна (підготовка вистави), що є взаємодоповнюючими елементами системи практичної підготовки здобувачів вищої освіти, реалізуються як компоненти практики за фахом.

Відповідно до завдань щодо формування загальних та спеціальних компетентностей навчальним планом передбачено проходження наступних практик:

навчальна (театрально-ознайомча) практика – 2 семестр;

навчальна практика (робота над роллю) – 5-6 семестри;

виробнича переддипломна практика (підготовка вистави) – 7-8 семестри.

Терміни та форми контролю практик наведено у таблицях:

Види практики	Термін	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю
навчальна (театрально-ознайомча)	2 семестр	6	Залік
навчальна (робота над роллю)	5-6 сестри	6	Залік
виробнича переддипломна (підготовка вистави)	7-8 семестри	12	Залік

1.2. Бази практик здобувачів ОП «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)».

Здобувачі вищої освіти мають можливість проходити усі види практик на загальноуніверситетських базах практики, у театральних колективах, закладах культури й освіти згідно цільового договору здобувача (за наявності), на випусковій кафедрі.

Основні види практики забезпечують також відповідні структурні підрозділи Університету та партнерські організації, з якими укладено угоди про співробітництва, зокрема:

Вид практики	Бази практики
Навчальна (театрально-ознайомча);	Навчальний театр кафедри майстерності актора та режисури драматичного театру «5-й поверх»; Навчальний театр кафедри майстерності актора та режисури театру ляльок «Аніма».
Навчальна (робота над роллю);	Харківський академічний український драматичний театр імені Тараса Шевченка; Харківський державний академічний театр ляльок імені В. А. Афанасьєва;
Виробнича переддипломна (підготовка вистави)	Харківський академічний драматичний театр; Харківський академічний театр музичної комедії; Харківський театр для дітей та юнацтва; Харківський національний академічний театр опери та балету імені М. В. Лисенка; Полтавський академічний обласний театр ляльок; Сумський національний академічний театр драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна.

1.3. Відповідальність за організацію практик та їх методичне забезпечення.

Відповідальність за проведення практик здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)» покладено на наступні кафедри ХНУМ імені І.П. Котляревського:

- кафедра майстерності актора та режисури драматичного театру,
- кафедра майстерності актора та режисури театру анімації.

Кафедри розробляють методичне забезпечення практик згідно з «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУМ імені І.П. Котляревського», чинними навчальними планами та цією Наскрізною програмою практики. Методичне забезпечення включає робочі програми практик та методичні рекомендації.

На початку навчального року кафедри:

- затверджують календарний план проходження практик;
- узгоджують закріплення здобувачів освіти за керівниками практики та відповідними базами практик;
- надають здобувачам необхідний пакет документів (див. Додатки).

1.4. Дистанційне проведення практик. У процесі організації практики в період військового стану та/або у випадку виникнення інших форсмажорних обставин (карантин тощо) може бути застосована *дистанційна форма* організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка передбачає використання засобів та технологій дистанційного навчання.

У цьому випадку керівники практик вносять корективи в змістове наповнення програм практики відповідно до умов організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, визначаються з пакетом звітної документації, формою, процедурою та критеріями захисту результатів проходження практики.

РОЗДІЛ II

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

2.1. Розподіл здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр освітньої програми «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)» за базами практики та призначення керівників практики кожному здобувачеві здійснюється кафедрами, відповідальними за проведення практик і подається керівнику практики ХНУМ імені І.П. Котляревського на початку навчального року.

Здобувач вищої освіти може самостійно (за згодою кафедри) обрати базу практики, погодивши це з обраною установою у письмовій формі (оформлення договору, листа-направлення).

До початку практики керівник практики від кафедри проводить інструктаж, де ознайомлює здобувачів вищої освіти з питаннями, що стосуються організації і проходження практики, форми звіту, переліку звітної документації тощо.

Також керівник практики від кафедри проводить зі здобувачем освіти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

2.2. Документообіг практик

Проходження практики здобувачами освіти відображається у наступних документах:

по кафедрі:

- затверджений засіданням кафедри календарний план проходження практики та закріплення здобувачів освіти за керівниками практик та відповідними базами практик;
- направлення на практику (для виробничої практики);
- звіт кафедри про проведення практик за навчальний рік.

документація здобувача:

Для проходження практики за фахом:

- письмовий звіт про проходження практики;
- заповнений щоденник практики;
- фото сцен з вистав, копії афіш вистав (творчих проєктів тощо).

Пакет документів щодо проходження практик зберігається на кафедрі протягом п'яти років.

2.3. Оцінювання практики. Контроль та оцінювання проходження практичної підготовки здобувачами освіти ОС бакалавр ОП «Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок)» відбувається посеместрово у формі заліку та презентації результатів практики на кафедрі по її закінченню.

Оцінка з практики має враховувати рівень теоретичної і практичної підготовки майбутнього фахівця, якість виконання завдань практики, ступінь оволодіння вміннями і навичками, творчий підхід, якість оформлення документації та своєчасність її подачі, готовність до написання кваліфікаційної роботи тощо.

Практикант зобов'язаний повністю виконати завдання, передбачені програмою практики, дотримуватися правил трудового розпорядку, нести відповідальність за виконану роботу, відвідувати вчасно базу практики та вести необхідну документацію.

По закінченні практики здобувачі вищої освіти надають на кафедру звітну документацію.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри.

2.4. Обов'язки та права практиканта. Здобувачі вищої освіти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку проходження практики отримати від керівників вказівки щодо проходження практики, інструкції щодо заповнення необхідної документації тощо;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочою програмою практики, вказівки керівників практики;
- ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, та під час проходження практики суворо їх дотримуватись;
- свою діяльність організовувати відповідно до вимог Статуту бази практики, дотримуватись правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- своєчасно оформити звітну документацію та захистити результати практики на кафедрі.

Студент-практикант має право:

- звертатися з усіх виробничих питань до керівників практики;
- користуватись нормативними документами установи, де він проходить практику;
- вносити пропозиції щодо удосконалення організації підготовки та проведення практик.

2.5. Обов'язки керівників практики.

Керівник практики від кафедри:

- здійснює загальне керівництво практикою і несе відповідальність за практику закріпленої за ним групи здобувачів вищої освіти;
- забезпечує виконання здобувачами вищої освіти завдань і робочих програм практики;
- перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для практикантів, інформує безпосередніх керівників практики;
- співпрацює з завідувачем практики ХНУМ щодо організації та порядку проведення практики;
- здійснює контроль за виконанням практикантами програми практики, перевіряє документацію з практики (звіти, програми, щоденники практики тощо);
- затверджує індивідуальні плани роботи здобувачів-практикантів;
- надає методичну допомогу практикантам, вибірково відвідує бази практики, мистецькі та соціокультурні заходи, у яких практиканти беруть участь, аналізує й оцінює їх;
- консультує щодо правильності оформлення Звіту про практику;
- здійснює поточний та семестровий контроль проходження практики.

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Зразок щоденника практики

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра _____

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ *

(навчальна (театрально-ознайомча);

навчальна (робота над роллю);

виробнича переддипломна (підготовка вистави)

здобувача ступеня освіти бакалавр

студента _____ курсу

факультету _____

*Спеціальність, освітня програма, фахове спрямування*_____
(ПБ)

Керівник практики від університету

(ПБ)

Консультант практики від бази практики

(ПБ)

ХАРКІВ-20__

**Зазначити необхідне*

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Завдання/ зміст	Дата (число, місяць)													
1															
2															
3															
4															
5															

Хід практики

Завдання 1.

Зміст практичного заняття.

Завдання для самостійного виконання.

Виконання завдання.

Посилання на матеріали практики

Правила ведення та оформлення Щоденника практики

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
2. Під час практики студент має особисто записувати в щоденник про участь у активностях різного виду, зазначати використані матеріали практики, за необхідності надати покликання на них.
3. По факту участі в активності (активностях) під час проходження практики студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику (консультанту) практики від установи / організації для відповідної відмітки про виконання заходу.
4. По закінченні семестру студент подає щоденник практики на погодження керівнику практики від кафедри, що є одним із складових заліку (поряд із письмовим звітом про проходження практики, матеріалами щосеместрової звітності).
5. Без заповненого щоденника студент не допускається до захисту матеріалів практики.

**Інформація про бази практики (установи, організації),
де здобувач вищої освіти проходив практичну підготовку**

Назва бази практики (установи, організації):

Термін проходження практики здобувачем вищої освіти _____

Керівник практики від бази практики (установи, організації):

(прізвище та ініціали)

(посада)

М. П.

(підпис)

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра _____

ЗВІТ З ПРАКТИКИ *

(навчальна (театрально-ознайомча);

навчальна (робота над роллю);

виробнича переддипломна (підготовка вистави)

здобувача ступеня освіти бакалавр

студента _____ курсу

факультету _____

Спеціальність, освітня програма, фахове спрямування

(ПІБ)

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

ХАРКІВ-20__

**Зазначити необхідне*

ВИДИ ПРАКТИК ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИК

Вид практики за фахом (2 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Вид практики за фахом: (5-6 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Вид практики за фахом: (7-8 семестр 20__-20__ н.р.) _____

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

1. ПЛАНОВАНА РОБОТА

№	Зміст і види роботи (місце та вид практичної роботи)	Термін виконання	примітка
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

2. ВИКОНАНА РОБОТА

ДАТА	Виконана робота (докладний опис виконаної роботи студентом від 300 до 500 слів)	Оцінка про виконання. Зауваження з боку чи консультанта керівника практики

1. Фото звіт проходження практики;
2. Посилання на відео практики (Youtube канал, або інший інтернет ресурс);

ДАТА _____
 ПІДПИС СТУДЕНТА _____ (П.І.Б.)

ЗМІСТ РОБОТИ на практиці:

(Основна частина звіту – опис змісту роботи, яка була виконана за період проходження практики, послідовність та процесуальні особливості їх виконання; – коротка характеристика вивчених (опрацьованих) матеріалів; – характеристика завдань і доручень, які були виконані та їх результати; – опис результатів виконання індивідуального завдання, труднощі які виникли під час практики тощо).

ДОДАТКИ

(в якості додатків мають бути оприлюднені матеріали до щосеместрової звітності, які засвідчують виконання програми практики – посилання на творчі проекти, афіші вистав, концертів, творчих акцій та інші активності, що передбачені РПНД).

Додаток 5

Зразок характеристики практиканта

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

кафедра _____
факультет _____

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКАНТА

вид практики _____

здобувача освіти _____ рівня _____
_____ форми навчання

_____ (ПІБ практиканта)

«__» _____ 20__ року.

Керівник практики,
посада _____

_____ підпис

_____ розшифровка підпису

Примітки:

1. Характеристика надається керівником/консультантом практики здобувачу освіти, який завершив проходження практики та зберігається разом зі звітом і щоденником практики здобувача на кафедрі.
2. Приклад характеристики для практики за фахом:

ПІБ проходив практику за фахом в _____ з _____ по _____ 20__ року.

За час проходження практики ПІБ показав добрий рівень знань з спеціальності. На заняттях з навчальної практики вивчав методичну та спеціальну літературу, відвідував майстеркласи провідних фахівців, удосконалював виконавську майстерність. Під час виробничої практики брав участь у творчих проєктах, концертах (перерахувати в яких). Зарекомендував себе відповідальним, старанним, творчим, уважним. Дотримується професійної етики. Рекомендую оцінити педагогічну практику студента ПІБ на «відмінно».

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

кафедра _____
факультет _____

ЗВІТ ПО ПРАКТИКАМ

за 20__-20__ навчальний рік

1. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Навчальну (театрально-ознайомчу) практику (денна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

2. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Навчальну (театрально-ознайомчу) практику (заочна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

3. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Навчальну (робота над роллю) практику (денна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

4. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Навчальну (робота над роллю) практику (заочна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

5. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Виробничу переддипломну (підготовка вистави) практику (денна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання

6. Здобувачі освіти першого освітнього рівня бакалавр, які отримали **Виробничу переддипломну (підготовка вистави) практику (заочна форма навчання):**

№	ПІБ студента	Керівник практики / консультант практики	База практики	Оцінювання